

Janina Formanowicz

Polska bibliografia literacka

Biuletyn Polonistyczny 11/32, 13-16

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

śledził w swoich rozważaniach drogi, jakimi do twórczości Leśmiana przeniknęły "Baśnie z tysiąca i jednej nocy", oraz próbował sformułować odpowiedź na pytanie: jakimi źródłami mógł posługiwać się poeta budując swoją wersję "Przygód Sindbada Żeglarza".

Maria P o d r a z a - K w i a t k o w s k a przedstawiła próbę określenia historycznoliterackiego kontekstu, w którym tłumaczy się twórczość Leśmiana. Jej rozważania skupiały się wokół trzech głównych zagadnień: 1/ stosunku poezji Leśmiana do konwencji modernistycznych i młodopolskich; 2/ interpretacji programu symbolistycznego w twórczości autora "Sadu rozstajnego"; 3/ sposobu wyzyskania przez Leśmiana zdobyczy filozofii Bergsonowskiej.

Referat Jana B ł o Ń s k i e g o ściśle wiązał się z tematem poprzedniej prelekcji. Autor dokonał drobiazgowej charakterystyki inspiracji Bergsonowskich w sformułowanej poetyce Leśmiana. Bergson jest w niej obecny zarówno w częściach ogólnofilozoficznych /przeciwstawienia rzeczywistości pierwotnej i wtórnej, intuicji i inteligencji, aparatury pojęciowej i życiowego pędu/, jak też w częściach dotyczących bezpośrednio działalności poetyckiej. W tym drugim zakresie szczególne miejsce zajmuje przeciwstawienie słowa i rytmu, kluczowe dla Leśmiana, w którym najpełniej przełamują się idee autora "Ewolucji twórczej".

Pełny zestaw materiałów Konferencji ukaże się drukiem w planie wydawniczym IBL w r. 1970.

Doc.dr Michał Głowiński

Dr Janusz Sławiński

Instytut Badań Literackich PAN

3. POLSKA BIBLIOGRAFIA LITERACKA

W bieżącym roku mija dwadzieścia lat odkąd Poznańska Pracownia Bibliograficzna Instytutu Badań Literackich PAN podjęła prace nad "Polską Bibliografią Literacką", pomyślaną jako bogata dokumentacja życia literackiego i nauki o literatu-

rze w Polsce. Okoliczność ta nasuwa okazję do podsumowania wyników działalności Zespołu, wyrażających się nie tylko liczbą wydanych tomów, lecz również stałym dążeniem do ulepszenia metod pracy redakcyjnej i technicznej.

Na bilans wydawniczy dwudziestolecia składa się 13 tomów PBL, obejmujących lata 1944/45 - 1950/51 i 1956-1964. Tom za rok 1965, obecnie w trakcie korekt drukarskich, ukaże się jesienią r.b., tom za r.1966 został przekazany do wydawnictwa.

Pierwszych pięć roczników tworzy serię różniącą się od rocznika 1956 i następujących po nim zmienionym układem /z zachowaniem zasadniczo takiej samej zawartości/. Zastosowany w nich podział na teksty i opracowania, z uwzględnieniem periodyzacji, okazał się zbyt skomplikowany i w korzystaniu niepraktyczny. W nowej serii system ten został więc zmodyfikowany na korzyść jednolitości schematu kompozycyjnego haseł autorskich. Zarówno teksty, jak ich opracowania znalazły się w jednym ciągu alfabetycznym, bez podziału na epoki literackie. Podział chronologiczny zachowano natomiast w układzie materiałów syntetycznych z zakresu historii literatury.

Począwszy od rocznika 1956 PBL obejmuje trzy działy zasadnicze: Teorię literatury, Historię literatury /z podziałem na Literaturę polską - część ogólną i szczegółową - i Literatury obce/ oraz Teatr. Dopiero rocznik 1966 przyniesie istotne zmiany: zawartość bibliografii została poszerzona o rejestrację tekstów literackich rozpowszechnianych za pośrednictwem innych aniżeli druk środków masowego przekazu. Zarejestrowano zatem płyty z nagraniami utworów literackich oraz wzbogacono zasób informacji z zakresu teatru, filmu, radia i telewizji. Wpłynęło to w pewnym stopniu na układ bibliografii, ponieważ cały materiał z tego zakresu skupiono w trzecim dziale, który otrzymał nazwę: Teatr, film, radio i telewizja. T e a t r notuje obecnie nie tylko recepcję spektakli /recenzje/, lecz także pełny repertuar poszczególnych scen zawodowych, podobnie F i l m zestawia produkcję pełnometrażowych polskich filmów fabularnych i filmów telewizyjnych. Działy R a d i o i T e l e w i z j a ograniczyły swój zasięg do ogólnopolskich programów Polskie-

go Radia i Telewizji, rejestrując tutaj pełny repertuar teatru radiowego i telewizyjnego.

W ciągu długoletniej pracy nad PBL szczególną wagę przykładano do poloników zagranicznych, głównie przekładów z literatury polskiej, które zbierano skrzętnie metodą bezpośrednich lub pośrednich przekazów. Efektem tych zabiegów są wzrastające z każdym rokiem liczby zapisów, informujące o zasięgu recepcji polskiej twórczości literackiej. W ostatnim czasie udało się uzyskać poprzez kontakty z centralnymi bibliotekami poszczególnych republik ZSRR nowe, cenne źródła informacji: rocznik 1966 uzupełniły polonika armeńskie, azerbejdżańskie, białoruskie, estońskie, gruzińskie, litewskie, tadżyckie i ukraińskie.

Niemniejszą wagę przykładano zawsze do kwestii rozwiązywania pseudonimów i kryptonimów. Nawiązane w tym celu kontakty z redakcjami nabrały z biegiem czasu charakteru stałej współpracy. W archiwum Pracowni znajdują się bogate materiały, które mogą stanowić jedno z podstawowych źródeł informacji dla przyszłego słownika pseudonimów i kryptonimów.

Niezależnie od prac nad bibliografią bieżącą, stałą troską Pracowni są zaległe roczniki PBL. Do końca r.1956, w ciągu siedmiu lat istnienia Pracowni, przygotowano do druku 5 roczników PBL: za lata 1944/45-1949, oraz zebrano materiał do rocznika 1950 i częściowo do rocznika 1951. Ponieważ PBL w swym założeniu miała być bibliografią maksymalnie bieżącą, postanowiono wówczas pominąć na razie lata 1950-1955 i przystąpić do opracowywania tomu za rok 1956. Ten rytm pracy utrzymano w zasadzie do chwili obecnej, tzn. każdy rocznik PBL opracowywany jest w ciągu roku kalendarzowego następującego po roku dedykowanym. Powstała sześcioletnią lukę w serii /za lata 1950-1955/ postanowiono uzupełniać stopniowo. Dopiero jednak w r. 1965 udało się, niezależnie od pracy nad bibliografią bieżącą, podjąć systematyczną pracę nad zaległymi rocznikami, które zdecydowano wydać w trzech tomach, obejmujących lata 1950/51, 1952/53 i 1954/55. Ponieważ układ i redakcja tych tomów miała być wzorowana na roczniku 1956 i następnych, trzeba było sprawdzić z autopsji większość zebranych materiałów za lata 1950 i 1951, a w toku prac zmieniać niejednokrotnie układ poszczególnych zapisów. Po oddaniu do druku rocznika 1950/51

przystąpiono do zbierania materiałów do rocznika 1952/53. W r. 1967 redaktorki rocznika 1954/55 zebrały też część materiałów do tego tomu.

W chwili obecnej zasób i układ materiałów za powyższe lata przedstawia się w Pracowni następująco:

za lata 1952/53: 16 519 zapisów z 42 czasopism

za lata 1954/55: ok. 15 000 zapisów z 25 czasopism./Są to głównie czasopisma literackie i dodatki do gazet/.

Z kartotek powyższych wydobyto i ułożono alfabetycznie materiał dotyczący pisarzy uwzględnianych przez Słownik Pisarzy Polskich. Kartoteki dostępne są w Pracowni.

Mgr Janina Formanowicz
Instytut Badań Literackich PAN

4. PRODUKCJA WYDAWNICZA IBL W R. 1967

W roku 1967 ukazały się następujące pozycje z planu wydawniczego Instytutu Badań Literackich PAN:

I. Historia i Teoria Literatury. Studia. Pod redakcją Komitetu Redakcyjnego w składzie: Julian Krzyżanowski, Kazimierz Wyka, Stefan Żółkiewski. Sekretarz Komitetu Redakcyjnego: Aniela Piorunowa. - Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa. Podseria: Historia Literatury. Pod redakcją Marii Janion, Jana Kotta, Zofii Szmydtowej:

1. Tom 18: Proces historyczny w literaturze i sztuce. Materiały konferencji naukowej, maj 1965. Pod redakcją Marii Janion i Anieli Piorunowej. Indeks zestawiała Aniela Piorunowa. - Ark. wyd. 24,20. Str. 400, 4 nlb. Nakład 1000+255 egz. Broszura. Warszawa 1967. Cena zł 35,- /Poślizg z planu na rok 1966/.
2. Tom 19: Alina Brodzka, O kryteriach realizmu w badaniach literackich. Indeks zestawiała Irena Orliczowa. - Ark.wyd. 16,40. Str. 268, 4 nlb. Nakład 1500+255 egz. Broszura. Warszawa 1966. Cena zł 25,- /Poślizg z planu na rok 1966/.